

SAYI : 18745356-101.07.04-E.5821

BA VURU NO : 2017/10478

KARAR TAR H : 03/04/2018

TAVS YE KARARI

BA VURAN : :

BA VURAN VEK L / TEMS LC S :

BA VURUYA KONU DARE : Milli E itim Bakanlı ı

BA VURUNUN KONUSU : Sözle meli ö retmen olan ba vuranın e inin sa lık mazereti nedeniyle yer de i tirme talebi hakkındadır.

BA VURU TAR H : 8.8.2017

I. BA VURANIN DD A VE TALEPLER

1) *Ba vuran, Kurumumuza e-ba vuru yoluyla yaptı ı ba vurusunda ve eklerinde, özetle;*

- 1.1) 2016 yılı Ekim ayında A rı Do ubayazıt A Takımı Sava Ay Anadolu Lisesine sözle meli matematik ö retmeni olarak atandı nı, e inin de stanbul Avcılar Saide Zorlu Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde kadrolu Bili im Teknolojileri Ö retmeni olarak görev yapmakta oldu unu,
- 1.2) 2017-2018 e itim ö retim döneminde e inin tayinini çalı makta oldu u Do ubayazıt ilçesine yaptırmayı ve aile birli ini sa lamayı dü ünmekte iken, daha tayin talebinde bulunamadan e ine 2017 yılının ubat ayında dil ve lenf kanseri te hisinin konuldu unu,
- 1.3) E inin 31/03/2017 tarihinde stanbul Cerrahpa a Tıp Fakültesi Hastanesinde iki kez ameliyat geçirdi ini, bu ameliyatlarda dilinin yarısına yakınının ve bo az lenflerinin alındı nı, yapılan patolojik inceleme sonucunda tekrar ameliyata gereksinim duyuldu unu ve 21/04/2017 tarihinde yeniden ameliyata alındı nı, ameliyat sonrasında radyoterapi sürecinin ba ladı nı, e inin tedavi sürecinin süreklilik arz etti ini ve devamlı surette kontrol altında tutulması gerekti ini, uzun süreli bu tedavinin görev yapmakta oldu u bölgede yapılmasının mümkün

olmadı nı,

- 1.4) Biri 4 di eri 7 ya ında iki çocuklarının bulundu unu, hem e inin hastalı mın hem de çocuklarının çok küçük olmasından dolayı bakıma muhtaç vaziyette olmalarının, ayrıca kendisinin A rı ili Do ubayazıt ilçesinde görev yapıyor olmasının her hafta sonu gidi i geli yapmak zorunda kalmasına sebep oldu unu, bu durumun maddi ve manevi olarak hayatını zorla tırdı nı,
- 1.5) E inin tedavisi nedeniyle tayin isteyemeyecek durumda oldu unu, kendisinin ise mevzuat gere i 6 yıl boyunca tayin isteyemeyece ini, e inin ve iki çocu unun yanında olması için istifa etmesinin gerekti ini,
- 1.6) E inin durumunun gerçek anlamda sıkıntılı oldu unu, çocuklarının okula gitti ini ve onları okula bırakacak veya okuldan alacak kimse olmadı nı, e inin ve çocuklarının ihtiyacını kar ılamakta çok zorlandı nı, hayatı boyunca bu kadar mutsuzlu u ve sıkıntıyı bir arada ya adı ı bir dönemin olmadı nı,
- 1.7) E inin tedavisinin bulundu u yerde yapılabilseydi bu durumun ya anmayacak oldu unu, kaldı ki kendisinin e inin böyle bir hastalı ı oldu unu/olaca nı bilerek sözleşme meli ö retmen olarak Do ubayazıt ilçesine gitmedi ini, dershanelerin kapatılması nedeniyle kendisine ba ka ans bırakılmadı nı,
- 1.8) E inin tedavilerini sa lıklı bir ekilde yaptırabilmek, bu dönemde kendisinden ba ka bakabilecek kimsesi olmayan çocuklarına annelik ve babalık yapabilmek için 2017-2018 e itim-ö retim yılında stanbul'da geçici olarak görevlendirilme talebiyle A rı Do ubayazıt İlçe Milli E itim Müdürlü üne dilekçe verdi ini,
- 1.9) 20/07/2017 tarihli Gönderme Kararı üzerine Bakanlı ın 26/07/2017 tarihli ve 11344128 sayılı yazısıyla ret cevabı verildi ini,

ifade ederek, sözleşme meli ö retmenlere de sa lık mazeret tayin hakkı verilmesini, mevzuat gere ince tayin yapılması mümkün de ilse de en azından Bakanlı ın kendisini stanbul'da görevlendirmesini talep etmektedir.

II. DAREN N BA VURUYA L K N AÇIKLAMALARI

- 2) *Milli E itim Bakanlı ı'nın 29/12/2017 tarihli ve 22652922 sayılı yazısında, özetle;*
- 2.1) Ba vuranın A rı Do ubayazıt A Takımı Sava Ay Anadolu Lisesine Sözleşme meli Ö retmen olarak atanarak 19/10/2016 tarihinde görevine ba ladı ı ve halen bu görevine devam etti i,
- 2.2) stanbul ilinin matematik alanı ö retmen doluluk oranı % 96 oldu u, A rı ili matematik alanı ö retmen doluluk oranının ise %76 oldu u,
- 2.3) Millî E itim Bakanlı ının Te kilat ve Görevleri Hakkında 652 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Ek 4 üncü maddesinin 3 üncü fıkrası uyarınca, aile birli i mazeretine ba lı yer de i tirmelerde kadrolu olarak istihdam edilen personelin sözleşme meli ö retmen olan e ine tabi oldu u, buna göre e leri kamu personeli olan sözleşme meli ö retmenlerin e lerinin sözleşme meli ö retmenin görev yaptı ı il'e atanmaları mümkün bulundu u, her ikisi de sözleşme meli ö retmen olup farklı illere atanan e lerin ise söz konusu hükme göre bir araya gelmelerinin 6 yıl boyunca

mümkün olamadı 1,

2.4) Bakanlıkta bulunan eğitim kurumlarının öğretmen ihtiyacının bütçe kanunlarının verdiği yetkinin yanında Bakanlar Kurulunca Bakanlıkta tahsis edilen ve Maliye Bakanlıkta kullanım izni verilen kadro/pozisyon sınırlılığında karşılanabildiği,

2.5) Söz konusu kanun hükmünden de anlaşılacağı üzere verilen bu kullanım izninin öncelikle kalkınmada birinci derecede öncelikli yörelerde olmak üzere Bakanlıkta bulunan öğretmen norm kadrosu bulunan örgün ve yaygın eğitim kurumlarında kullanıldığı, bu çerçevede İstanbul ilinin kalkınmada birinci derece öncelikli iller kapsamında yer almadığı,

ifade edilmiştir.

3) Sağlık Bakanlığının 07/03/2018 tarihli ve 249 sayılı yazısında;

3.1) .....in hastalığının tedavisinin hangi koşullarda ve nerelerde yapılabileceğine, kişinin takip ve tedavisini gerçekleştiren hekim ve sağlık kurulu tarafından karar verilmesi gerektiği,

3.2) İlgilinin hastalığının tedavisinin yapılabileceği Sağlık Raporundan edinilen bilgilere istinaden, hastalığının tedavisi ve takibini yapacak hekim “KBB, radyasyon onkolojisi ve tıbbi onkoloji” olduğu düşünülmüş ve her üç branşın bir arada bulunduğu ve hizmet sunduğu hastanelerin listesi yazı ekinde sunulduğu,

ifade edilmiştir; yazı ekinde yer alan liste incelendiğinde ise, Aralık ayında başvurularının tedavisinin yapılabileceği bir hastanenin bulunmadığı, bununla birlikte hastanın tedavisinin yapılmakta olduğu İstanbul Üniversitesi Hastanesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Hastanesinin listede yer aldığı görülmüştür.

III. LG L MEVZUAT

4) 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın

4.1) “Cumhuriyetin nitelikleri” başlıklı 2 nci maddesinde;

“Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devletidir.”

4.2) “Devletin temel amaç ve görevleri” başlıklı 5 inci maddesinde;

“Devletin temel amaç ve görevleri, Türk milletinin bağımsızlığını ve bütünlüğünü, ülkenin bölünmezliğini, Cumhuriyeti ve demokrasiyi korumak, kitlelerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmaktır.”

4.3) “Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı” başlıklı 74 üncü maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarında;

“Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir. Türkiye Büyük Millet

Meclisi Bakanlıkça olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin işleyişine ilgili idâyetleri inceler.”

4.4) “Kamu hizmeti görevlileriyle ilgili hükümler” bölümü altındaki “Genel İlkeler” başlıklı 128 inci maddesinde;

“Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir.”

5) 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu’nun “Kurumun Görevi” başlıklı 5 inci maddesinin birinci fıkrasında;

“Kurum, idarenin işleyişine ilgili idâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir.”

6) 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun “İstihdam Şekilleri” başlıklı 4 üncü maddesinde;

“Bu Kanuna tâbi kamu idarelerinde ve diğer kuruluşlarda belirli bazı hizmetlerde çalıştırılacak personelin de zorunlu hallerde sözleşme ile istihdamları caizdir.”

7) 652 sayılı Milli Eğitim Bakanlığı’nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Ek 4 üncü maddesinde;

“(1) Öncelikle kalkınmada birinci derecede öncelikli yörelerde olmak üzere Bakanlıkça bulunan örgün ve yaygın eğitim kurumlarında 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4 üncü maddesinin (B) fıkrası kapsamında sözleşmeli öğretmen istihdam edilebilir.

... (3) Bu madde uyarınca atanan sözleşmeli öğretmenler dört yıl süreyle başka bir yere atanamaz. Aile birliği mazeretine başlı yer de iş tirmelerde bu madde uyarınca istihdam edilen öğretmenin işi bu öğretmene tabidir. Sözleşmeli öğretmenler, aday öğretmenler için öngörülen adaylık sürecine tabi tutulur. Sözleşmeli öğretmenlerden sözleşme gereği dört yıllık çalışma süresini tamamlayanlar talepleri halinde buldukları yerde öğretmen kadrolarına atanır. Öğretmen kadrolarına atananlar, aynı yerde en az iki yıl daha görev yapar, bunlar hakkında adaylık hükümleri uygulanmaz.”,

düzenlemelerine yer verilmiştir.

IV. KAMU DENETÇİSİ SADETTİN KALKAN’IN KAMU BAŞ DENETÇİSİ’NE ÖNERİSİ

8) Kamu Denetçisi tarafından yapılan inceleme ve araştırma neticesinde; Milli Eğitim Bakanlığı’nın görev alanı çerçevesinde eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak amacıyla getirilen sözleşmeli öğretmenlik uygulaması kapsamında, ilgili mevzuatta atananların 4 yıl süreyle başka yere atanmayacağı yönünde bir hüküm bulunsa da, sözleşmenin imzalanmasının sonrasında ortaya çıkan aşırı sıralık sorunları nedeniyle ilgililerin yaşadıkları mağduriyetler karşısında, insanlığın kutsallığının bir yansıması olan sıralık hakkını konusundaki Anayasal hükümleri ve ülkemizin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerde yer alan taahhütlerimizi dikkate alarak ve çocuğun yüksek yararı göz önünde bulundurularak, sosyal devlet olmanın ve ölçülülük ilkesi ile hakkaniyet ilkesinin bir gereği olarak, ilgililere idare

tarafından gerekli kolaylı ın sa lanması gerekti i de erlendirildi inden; ba vuranın atamasının, bo ö retmen kadrosunun da bulundu u anla ılan, e inin tedavisinin devam etti i stanbul iline yapılması yönünde idareye tavsiyede bulunulması yönünde hazırlanan öneri Kamu Ba denetçisi'ne sunulmu tur

V. DE ERLENDİRME VE GEREKÇE

A. Hukuka, Hakkaniyete ve İnsan Haklarına Uygunluk Yönünden De erlendirme

- 9) Ba vuran, sözleşmeli ö retmen olarak A rı ilinin Do ubayazıt ilçesine atanmasının akabinde, kadrolu ö retmen olarak stanbul'da görev yapan e ine kanser teşhisi konulması üzerine, e inin tedavisinin A rı ilinde yapılamaması nedeniyle, sa lık durumu mazeretine ba lı olarak yer de i ikli i veya geçici görevlendirme talebinde bulunmaktadır.
- 10) 668 sayılı Ola anüstü Hal Kapsamında Alınması Gereken Tedbirler ile Bazı Kurum ve Kuruluşlara Dair Düzenleme Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile 652 sayılı Milli Eğitim Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen ve 6755 sayılı Kanun ile kabul edilen bahse konu madde hükmüne göre, öncelikle kalkınmada birinci derecede öncelikli yörelerde örgün ve yaygın eğitim kurumlarındaki ö retmen ihtiyacını karşılamak üzere bu ö retmen norm kadrolarına sözleşmeli personel istihdam edilebilece i düzenlenmi , ancak sözleşmeli ö retmenlerin yer de i tirmeleri konusunda süre yönünden kısıtlamalar getirilmemi tir.
- 11) Buna göre, sözleşmeli ö retmenlerin atandıkları yerlerinde 4 yıl görev yapmalarının zorunlu oldu u, bu süre zarfında başka bir yere atanamayacağı, aile birli i mazeretine ba lı yer de i tirmelerde bu madde uyarınca istihdam edilen ö retmenin e inin bu ö retmene tabi oldu u, sözleşmeli ö retmen statüsünden kadrolu ö retmen statüsüne geçme talepleri oldu u takdirde buldukları yerde 2 yıl daha görev yapmaları gerekti i hükme ba lanmıştır.
- 12) Kanun koyucunun bu yönde bir düzenleme yapmasının nedeninin, daha önceki dönemlerde yaşanan kalkınmada öncelikli yörelere atanan ö retmenlerin çoğunun eğitim durumu ve diğer nedenlerle bu bölgelerde bir yıl kaldıktan sonra tayin istemeleri, bu konuda sahte evliliklerin dahi vuku bulması, ilk atamada % 90'ın üzerine çıkan ö retmen doluluk oranlarının bir yıl içerisinde bazı illerde % 50'nin altına düşmesi, çok sayıda ö retmenin mazerete ba lı yer de i tirmesi nedeniyle ö denen yollukların ve ö retmen eksikli i nedeniyle ek ders kar ılı ında yapılan görevlendirmelerin Bakanlık bütçesine ekstra mali yük getirmesi, ücretli ö retmenlik uygulamasına gidilmek zorunda kalınması, ayrıca bu bölgelerde ö retmenlerin görev yapma sürelerinin ortalama bir buçuk yıl olması sebebiyle kalkınmada öncelikli bölgelerde yaşanan çocukların ve gençlerin ö retmensiz kalmaları ve sık sık ö retmenlerinin de i mesinden dolayı düzenli ve sa lıklı bir şekilde eğitim hakkından yararlanmamaları gibi sorunlarla karşılaşılması oldu u de erlendirilmektedir.
- 13) Kalkınmada öncelikli bölgelerde ö retmen tutamayan ve mevcut ekonomik ko ulları içinde memurlarının (ö retmenlerin) adil ve dengeli bir şekilde dağılımının sa lanması için bir çare üretmek zorunda olan kanun koyucunun buldu u yöntemin ise, özellikle kalkınmada öncelikli bölgelerde görev yapacak ö retmenlerin 4 + 2 yıl boyunca atandıkları yerde kalmalarını sa lamak üzere, sözleşmeli ö retmenlere mazerete dayalı yer de i ikli i hakkının verilmemesi, devlet memuru olan e in sözleşmeli ö retmene tabi olması, ayrıca ö retmenlerin sözleşmeli

olarak atanması yönünde bir düzenleme yapılması oldu u; kanun koyucunun, bu yolla e itim hizmetinin düzenli bir biçimde yürütülmesini amaçladı ı görülmektedir.

- 14) Bununla birlikte, iç hukukumuzda baktı ımızda, öncelikle Anayasamızın 2 nci maddesinde Devletimizin nitelikleri sayılmı ve sosyal bir hukuk Devleti oldu u vurgulanmı ; 5 inci maddesinde Devletin temel amaç ve görevleri sayılarak; ki ilerinin ve toplumun refah, huzur ve mutlulu unu sa lamak; ki inin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle ba da mayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmak; insanın maddi ve manevi varlı ının geli mesi için gerekli artları hazırlamaya çalı mak görevlerine yer verilmi tir.
- 15) Devletimizin nitelikleri arasında sayılan **sosyal hukuk devleti**; "insan haklarına dayanan, ki ilerinin huzur, refah ve mutluluk içinde ya amalarını güvence altına alan, ki i hak ve özgürlükleriyle kamu yararı arasında adil bir denge kurabilen, çalı ma hayatını geli tirerek ve ekonomik önlemler alarak çalı anlarını koruyan, onların insan onuruna uygun hayat sürdürmelerini sa layan, milli gelirin adil bir ekilde da ıtılması için gereken önlemleri alan, sosyal güvenlik hakkını ya ama geçirebilen, güçsüzleri güçlüler kar ısında koruyarak sosyal adaleti ve toplumsal dengeleri gözeten devlettir. Ça da devlet anlayı ı, sosyal hukuk devletinin tüm kurum ve kurallarıyla Anayasa'nın özüne ve ruhuna uygun biçimde kurularak i letilmesini, bu yolla bireylerin refah, huzur ve mutlulu unun sa lanmasını gerekli kılmaktadır. (Bakımız, Danı tay 2. Dairesinin 29/04/2009 tarihli ve E:2009/1338, K:2009/1799 sayılı kararı)
- 16) "Sosyal devlet" ilkesine ili kin olarak Anayasa Mahkemesi kararlarında egemen olan görü e göre; sosyal devletin görevi, ki inin onurlu bir ya am sürdürmesi ve maddi ve manevi varlı ını bu yönde geli tirmesi için gerekli ko ulları olu turmak, güçsüzleri güçlüler kar ısında koruyarak gerçek e itli i, yani sosyal adaleti, sosyal gönenci, sosyal güvenli i ve toplumsal dengeyi sa lamaktır. Bu kapsam içinde ki ileri mutlu kılmak, onların hayat mücadelesini kolayla tırmak, insan haysiyetine yara ır onurlu bir hayat sürdürmelerini sa lamak gibi hususların da yer aldı ı kusuzdur.
- 17) Anayasa Mahkemesinin 16/07/2010 tarihli ve E:2010/29, K:2010/90 sayılı kararında da, ki inin sahip oldu u hak ve hürriyetlerin önem dereceleri göz önünde bulundurularak Anayasa'da yer aldı ını, ki ilerinin maddi ve manevi varlıklarını geli tirebilmelerinin mutlu ve huzurlu olabilmelerinin ba lıca artının ihtiyaç duydukları anda sa lık hizmetlerine ula ıp bu hizmetlerden yararlanabilmeleri oldu u, sa lık hizmetlerinin do rudan ya am hakkıyla ilgili olması nedeniyle di er kamu hizmetlerinden farklı oldu u, insan sa lı ının, mahiyeti itibarıyla ertelenemez ve ikame edilemez bir özelli e sahip oldu u hükmüne yer verilmi tir.
- 18) Anayasamızın "Sosyal ve Ekonomik Haklar ve Ödevler" ba lıklı üçüncü bölümünün 41 inci maddesinde, ailenin Türk toplumunun temeli oldu u vurgulanmı , Devletin, ailenin huzur ve refahı ile **özellikle ananın ve çocukların korunmasını** ve aile planlamasının ö retimi ile uygulanmasını sa lamak için gerekli tedbirler almasını ve te kilatını kurmasını hükme ba lamı tir.
- 19) Bu çerçevede, aile bireylerine huzur içinde birarada ya ayabilme imkanının sunulması gerekti i açıktır. Di er bir ifadeyle, bu düzenleme ile ailenin korunmasına yönelik olarak devlete verilen görevin öngörüldü ü ekliyle yerine getirilebilmesinin temel ko ullarından birisinin de aile

birli inin sa lanması oldu u; aksi bir uygulamanın ise, ailenin huzurunu temelden sarsarak maddi ve manevi anlamda toplum açısından giderilmesi çok zor olan zararları beraberinde getirece i, böylesi bir durumun ise, günümüzün evrensel anlamda kabul görmü sosyal ve hukuk devleti anlayı ıyla da ba da mayaca ı ortadadır. (Bakınız. Danı tay 2. Dairesinin 27/02/2017 tarihli ve YD:2016/14817 esas sayılı kararı)

- 20) Somut olayımızda, *ba vuranın sözleşme ö retmen olarak göreve ba laması akabinde, ba vuranın Milli E itim Bakanlı ı bünyesinde kadrolu ö retmen olarak görev yapmakta olan e ine, dil ve lenf kanseri te hisinin konuldu u, e inin bu nedenle üç kez ameliyat geçirdi i, bu ameliyatlarda dilinin yarısına yakınının ve bo az lenflerinin alındı ı, ardından radyoterapi sürecinin ba ladı ı, tedavi sürecinin süreklilik arz etti inin ve devamlı surette kontrol altında tutulması gerekti inin alınan raporla sabit oldu u, ayrıca sa lık imkanları nedeniyle tedavisinin ba vuranın görev yapmakta oldu u ilde yapılmasının mümkün olmadı ı, ba vuranın biri 4 di eri 7 ya ında iki çocu unun bulundu u, hem hastalı ı nedeniyle e inin hem de ya ları küçük olması nedeniyle çocukların küçük olmasından dolayı bakıma muhtaç oldukları, buna ra men bakacak kimseleri olmadı ı, ba vuranın da e inden ve çocuklarından 1530 km uzakta ailenin geçimine katkı sa lamak amacıyla çalı tı ı, e inin tedavi masrafları yanında ba vuranın ailesinin yanında bulunabilmesi için ciddi masraflara katlanmak zorunda oldu u, e inin görevine devam edip edemeyece inin belli olmadı ı, e inin malulen emekli olması durumunda ailenin gelirinde dü ü ya anaca ı gibi tedavisi nedeniyle yine de ba vuranın görev yapmakta oldu u ilde ya amasının uygun olmadı ı görülmektedir.*
- 21) Ayrıca, ba vuranın e inin A rı ilinde tedavisinin mümkün olmadı ı, Kurumumuzun talebi üzerine Sa lık Bakanlı nca gönderilen 07/03/2018 tarihli ve 249 sayılı yazının ekinde yer alan ba vuranın e inin tedavisinin yapılabilece i sa lık kurumlarının gösterildi i listeden anlaşılmı tır. Bu ba lamda, *Sa lık Bakanlı ı ve özel sektör tarafından A rı ilinde sunulan sa lık hizmetlerinin ba vuranın e inin tedavisi için yeterli olmadı ı, hastanın bu a amadan sonra sa lık kurumu de i tirmesinin yürütülmekte olan tedavi sürecini sekteye u rataca ı, hastanın iklimi büyük farklılıklar gösteren bir yere naklinin dahi hastanın sa lık durumu üzerinde olumsuz etkisinin olabilece i, bahsi geçen Sa lık Bakanlı nın yazısında da vurgulandı ı üzere hastanın hastalı ının tedavisinin hangi ko ullarda ve nerelerde yapılabilece ine halihazırda ki inin takip ve tedavisini gerçekle tiren hekim ve sa lık kurulu tarafından karar verilmesi gerekti i, hastanın doktor seçme hakkının bulundu u, bu açıdan nadir görülen bir kanser türü olan söz konusu hastalı ın tedavisini stanbul gibi tedavi imkanlarının daha geni oldu u bir ilde yaptırmak istemesinin anlaşılabılır oldu u, ayrıca ya anan bu durum nedeniyle bakıma muhtaç durumda olan çocukların da ma duriyet ya adıkları dikkate alındı ında; Milli E itim Bakanlı nca, hakkaniyet açısından ve sosyal devlet olmanın bir gere i olarak, ba vuranın ma duriyetinin giderilmesine yönelik bir çözüm yolunun bulunması gerekmektedir.*
- 22) Kurumumuzun konuyla ilgili kararlarında da belirtildi i üzere, sözleşme ö retmenlerin idare ile imzaladıkları sözleşmeyi 4+2 yıl boyunca ba ka yere atanamayacaklarını bilerek imzaladıkları göz önünde bulundurularak, sözleşme ö retmenlerin aile birli i mazeretine ba lı yer de i ikli i taleplerinin Bakanlık tarafından reddedilmesi i leminin, hukuka uygun oldu unu söylemek mümkündür. (Bakınız. Kamu Denetçili i Kurumunun 09/10/2017 tarihli ve 2017/4187 dosya numaralı, 11/01/2018 tarihli ve 2017/4375 dosya numaralı, 11/01/2018 tarihli ve 201/4575 dosya numaralı Ret Kararları),

- 23) Zira, memur statüsünden farklı olarak, sözleşmeli personel statüsü, tarafların önceden belirlenmiş sözleşme hükümlerine uymaları ile özgür iradelerinin esas olduğu, diğer bir anlatımla kişilerin kendilerine uygulanacak esasları bilerek istihdam edilmeyi seçtikleri bir statüdür. Diğer bir ifadeyle, sözleşmeli personel statüsünde çalışan personel hak ve yetkileri daha önceden belirlenmiş hukuki statüye kendi istek ve iradeleriyle girmekte ve idare ile sözleşme amacıyla bütünü bu hususlardan haberdar olarak sözleşme imzalamaktadırlar.
- 24) Ancak, somut olayımızdaki gibi, sözleşmenin imzalanması sonrasında meydana gelmiş olan ve ilgilinin hiçbir kusurunun bulunmadığı mücbir sebeplerin ortaya çıkması durumunda, hakkaniyet gereği, telafisi güç ve imkansız zararların önüne geçmek adına, hakkaniyet açısından ve sosyal devlet olmanın bir gereği olarak, mevcut halde olan ilgililerin sorunlarına çözüm getirmesi gerekmektedir.
- 25) Öte yandan, Milli Eğitim Bakanlığı İnsan Kaynakları Genel Müdürlüğü'nün 661 Valiliğine gönderdiği 16/10/2017 tarihli ve 16797463 sayılı yazıyla, her ikisi de sözleşmeli öğretmen olarak görev yapan öğretmenlerin alanları itibarıyla öğretmen ihtiyacı da dikkate alınarak aile birliği mazeretine bağlı olarak eğitim birlikteliklerinin sağlanmasının uygun görüldüğü, Bakanlıkça yapılacak değerlendirme sonucunda öğretmenlerin görev yaptıkları illerin birisinde aile birliği mazeretine bağlı olarak birleştirilmelerinin öngörüldüğü ifade edilerek, başvuruların alındığı ve bu kapsamda sözleşmeli öğretmenlerin bazılarının aile birliğinin sağlandığı görülmektedir.
- 26) Ancak, 652 sayılı Milli Eğitim Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Ek 4 üncü maddesinin 3 üncü fıkrası incelendiğinde, sözleşmeli öğretmenlerin 4 yıl boyunca başka bir yere atanamayacağı ifadesinin yer aldığı, bunun dışında her ikisi de sözleşmeli öğretmen olan öğretmenlerin aile birliğinin sağlanmasına imkan veren istisnai bir düzenlemenin yer almadığı anlaşılmaktadır. Buna rağmen, Bakanlığın aile birliklerinin sağlanması talebinde bulunan sözleşmeli öğretmenlerin küçük bir kısmı için dahi olsa bu imkanı sağlayarak ilgililer lehine bir uygulama yoluna gittiği görülmektedir.
- 27) Diğer yandan, Milli Eğitim Bakanı tarafından kamuoyuna verilen demeçlere göre (Bakınız, <http://www.meb.gov.tr/bakan-yilmaz-hakkaride-egitim-yoneticileri-ve-ogretmenlerle-bir-araya-geldi/haber/15089/tr>) İstanbul ili öğretmen ihtiyacının en fazla olduğu illerden biridir. Ayrıca, İstanbul ilinde, başvuruların görev yaptığı matematik öğretmenliği alanındaki doluluk oranının % 96 olduğu, dolayısıyla başvuruların atanmayı talep ettiği İstanbul ilinde matematik alanında boş öğretmen kadrosunun bulunduğu anlaşılmaktadır.
- 28) Konuyla ilgili olarak, idare tarafından Kurumumuza gönderilen cevabi yazıda, bu hususta İstanbul ilinin kalkınmada birinci derecede öncelikli iller kapsamında yer almadığı ifade edilse de, 652 sayılı Milli Eğitim Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Ek 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan hükmün incelenmesinden, madde metninde yer alan "öncelikle" ibaresinin kalkınmada öncelikli yörelerin dışında da Bakanlığın sözleşmeli öğretmen atayabileceği anlaşılmaktadır.
- 29) Bunun yanında, başvuruların sözleşmeli öğretmen olarak atandığı 2016 yılının Kasım ayı sonrasında, Bakanlık tarafından yine sözleşmeli öğretmen alımı yapıldığı, 2018 yılınınubat ayında 20 bin sözleşmeli öğretmen alım ilanı daha yayımlandığı, İstanbul ilinde matematik alanında boş kadro bulunduğu, Bakanlığın öğretmen ihtiyacını ücretli öğretmenlik yoluyla da

kar ılayabilece i; dolayısıyla ba vuranın e inin sa lık durumunun ciddiyeti kar ısında, ba vuranın e inin sa lık durumu gözetilerek atamasının stanbul iline atanması durumunda *ba vuranın ayrılmasıyla bo alan ö retmenlik pozisyonunu kolaylıkla doldurarak ö retmen ihtiyacını telafi etme imkanı bulundu u* de erlendirilmektedir.

- 30) **Kurumumuzca yapılan de erlendirme neticesinde**, Milli E itim Bakanlı nın görev alanı çerçevesinde e itimde fırsat e itli ini sa lamak amacıyla getirilen sözleşmeli ö retmenlik uygulaması kapsamında, ilgili mevzuatta atananların 4 yıl süreyle ba ka yere atanmayaca ı yönünde bir hüküm bulunsa da, sözleşmenin imzalanmasının sonrasında ortaya çıkan a ır sa lık sorunları nedeniyle ilgililerin ya adıkları ma duriyetler kar ısında, sosyal devlet olmanın ve hakkaniyet ilkesinin bir gere i olarak, ilgililere idare tarafından gerekli kolaylı ın sa lanması gerekti i de erlendirildi inden; ba vuranın atamasının, bo ö retmen kadrosunun da bulundu u anlaşılan, e inin tedavisinin devam etti i stanbul iline yapılması yönünde tavsiye kararı verilmesi gerekti i sonuç ve kanaatine ula ılmıştır.

B. yi Yönetim İlkeleri Yönünden De erlendirme

- 31) 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Kamu Denetçili i Kurumu Kanununun Uygulanmasına li kin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeli in 6 ncı maddesinde iyi yönetim ilkelerine yer verilmi olup; Kurumumuzca talep edilen bilgi ve belgelerin idare tarafından süresi içinde gönderildi inden ve ba vuranın dilekçesi üzerine kısa sürede cevap verdi inden **“kararın geciktirilmeksizin bildirilmesi” ilkesine uygun hareket etti i**; ancak, ba vuranın talebini reddederken bu i lem kar ısında hangi sürede hangi mercilere ba vurabilece inin göstermemi olması sebebiyle **“karara kar ı ba vuru yollarının gösterilmesi” ilkesine uymadı ı** tespit edilmi olup, idareden bundan böyle bu ilkeye de uyması beklenmektedir.

VI. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜ ÜNE L K NAÇIKLAMA

- 32) 6328 sayılı Kanunun “Dava açma süresinin yeniden i lemeye ba laması” ba lıklı 21 inci maddesinde, Kamu Denetçili i Kurumunun inceleme ve ara tırmasını, ba vuru tarihinden itibaren altı ay içinde sonuçlandıramaması hâlinde durmu olan dava açma süresinin kaldı ı yerden i lemeye ba layaca ı belirtilmi tir. Bu kapsamda incelemenin altı ayda bitirilememesi gerekçesi, dava açma süresinin kaldı ı yerden yeniden i lemeye ba layaca ı hususu ve yargı yolu ba vurana 08/02/2018 tarihli ve 1675 sayılı yazı ile bildirilmi tir.

VII. KARAR

Yukarıda açıklanan gerekçe ve dosya kapsamına göre;

E inin sa lık durumu nedeniyle ba vuranın atamasının stanbul iline yapılması hususunda **M LL E T M BAKANLI INA TAVS YEDE BULUNULMASINA,**

6328 sayılı Kamu Denetçili i Kurumu Kanununun 20 nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca; **M LL E T M BAKANLI I** tarafından bu karar üzerine tesis edilecek i lemin otuz gün içinde Kurumumuza bildirilmesinin zorunlu oldu una,

Kararın BA VURANA ve M LL E T M BAKANLI INA tebli ine,

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Ba denetçisince karar verildi.

e-imzalıdır

eref MALKOÇ
Kamu Ba denetçisi